

GELENEKSEL KONUT MİMARİSİNİN EKOLOJİK YANSIMALARI: BURDUR ÖRNEĞİ

Yrd. Doç. Dr. Sıdıka CETİN¹

S.D.Ü. Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü Bina Bilgisi A.B.D.

Tel.0 246 211 13 71/ 0 506 715 16 86

E-Mail: sdkcetin@hotmail.com

Konu Başlık No: 4. Sürdürülebilir Çatı ve Cephe Sistemleri

ÖZET

Son yıllarda artan hava ve su kirliliği, asit yağmurları, erozyon ve sera etkisi gibi çevresel felaketler hem şahıslarda, hem de devletlerde doğal kaynakların artık sınırsız olmadığı, aksine çevrenin hazmetme ve kendini yenileme kapasitesinin bir sınırı olduğunun farkına varılmasını sağlamıştır. İnsanoğlunun ekosistem üzerinde geliştirdiği olumsuz davranışların başında, yapılaşma gelmektedir. Çünkü yapılı çevre tükettiği enerji ve ürettiği atıklar açısından, çevresel krizin çok önemli bir ayağını oluşturmaktadır. Bu bakımdan, mimarlık biliminin faaliyet alanı ekosistem üzerinde bir tehdit unsuru olarak görülebilir. Özellikle geçtiğimiz yüzyılda yoğun olarak gelişen yapı teknolojisi, ekosistem üzerindeki olumsuz etkilerin en üst seviyeye ulaşmasına neden olmuştur.

Ancak geleneksel yapı kültürü, bulunduğu çevrenin koşullarına en uygun çözümler üretmesi ve doğal döngüye en az zarar veren tasarımlar içermesi nedeniyle, günümüz mimarlık ve planlama çalışmalarında, yararlanılması gereken dersler içermektedir. Daha yaşanılır ve sürdürülebilir bir çevre için bu yorumlamanın yapılması acil bir zorunluluktur. Bu noktada, doğal koşulları en iyi şekilde değerlendiren yerel yerleşimlerin ekolojik duyarlılıklarının anlaşılması önem taşımaktadır. Burdur'da çayın karşılıklı iki yamacına yaslanmış kayda değer ölçekte bir geleneksel konut dokusu yer almaktadır. Buradaki yöresel mimari yaklaşımlarının ekolojiye yansımaya ölçütlerinin belirlenmesi, bildirinin temel amacını oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ekolojik duyarlılık, geleneksel konut mimarlığı, Burdur.

¹ Yrd. Doç Dr. Sıdıka Çetin. Süleyman Demirel Üniversitesi, Müh.-Mim. Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Bina Bilgisi A.B.D. Çünür Kampusu / Isparta Tel: (246) 211 13 71, (506) 715 16 86 sdkcetin@hotmail.com

GİRİŞ

İnsanoğlu, akli sayesinde binlerce yıldan beri yapılaştırdığı ve örgütlediği çevresi ile mükemmel bir uyum içinde gelişimini sürdürmüştür. Üstelik ekoloji, sürdürülebilirlik gibi kavramları tanımadan bu uyumlu birlikteliğe ulaşmıştır. Endüstrileşme süreci ile başlayan çevresel tehdit, doğayla çatışma ve ona üstün olma yarışı, bu gün gelinen noktada, modern insanı tehdit eden 'küresel' bir çevre felaketine dönüşmüştür.

Sürdürülebilirlik, 1972 yılında Stockholm'de yapılan Dünya Çevre Konferansı Raporu'nda yer verilen eko-gelişme kavramı çerçevesindeki tartışmalara bağlı olarak gelişmiş olmakla birlikte, ilk kez 1987 yılında Dünya Çevre ve Gelişme Komisyonu (World Commission on Environment and Development) tarafından hazırlanan raporla birlikte kullanılır olmuştur (Strongman, 2007). Bu süreçle birlikte sürdürülebilir terimi, 'yeşil', 'ekolojik', 'çevre dostu' gibi başka terimlerle birlikte anılmaya başlamıştır (İncedayı, 2004).

Son yıllarda kültürel değerlere verilen önemin giderek artması, çevre, ekoloji, sürdürülebilirlik gibi kavramların gündemde tutulması, malzeme ve teknolojiye bağlı faktörlerin mimari mirasın önemli bir girdisi olduğu gerçeği ve bu konularda duyarlılık gösterilmesine yönelik eğilimlerin arttığını görmekteyiz. Bu çerçevede ekolojik mimarlık, insana saygılı, fiziksel çevreyi biyolojik, kültürel ve psikolojik boyutlarıyla ele alan, binanın tasarımından yıkımına dek, yapının tüm girdi ve çıktılarının ekolojik sistemle uyum sağlayabilen, çevreye zararsız atık madde oluşumu sağlayan mimarlık türü olarak tanımlanabilir (Kısaovalı, 2007).

Geleneksel yerleşimler yapım tekniği ve malzemenin içeriğinden dolayı yakın çevreden temin edilebilen, kolay işlenen ve çevreyi kirletmeyen; ekolojik malzemelerden elde edildiği için geri kazanımı kolay olan; topoğrafya, iklim ve yeşil dokuya mükemmel uyum sağlayan; doğal yalıtımı sayesinde ilave önlemler gerektirmeden ısınıp soğuyabilen sağlıklı ve konforlu yaşam çevreleri oluşturmaları nedeniyle sürdürülebilir mimarlık açısından bu günün tasarım ve yapım tekniklerine ışık tutacak deneyimler içermektedir. Eldeki mevcut kaynakları kullanarak doğal dengeyi sürdürmek ve optimum yarar elde etme ilkelerine olanak sağlayan geleneksel yerleşimler bu bakımdan sürdürülebilir ve ekolojik özellikler taşımaktadır. Bildirinin temelini oluşturan ekolojik yerleşmelerin mevcut topografyaya uygunluğu, yeşil dokuya duyarlı yerleşimi, iklim şartlarına uyumluluğu ve malzeme ve teknoloji kullanımı açısından yapılaşmış çevredeki kaynaklara en az zarar verme gibi tasarım ilkeleri (Tönük, 2001) Burdur geleneksel konut bölgesi özelinde incelenmektedir.

BURDUR GELENEKSEL KONUT BÖLGESİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ

Burdur'da ilk Türk yerleşimlerinin 1071-1100 yılları arasında Şeker Pınar Hamambendi bölgesinde Kınalı Aşireti'nin oluşturduğu çadırlarda başladığı bilinmektedir (Barlık, 2003). Aşiret zamanı içinde Hamambendi olarak bilinen alanda dam örtülü evler inşa ederek yerleşimi kalıcı hale getirmiştir. Ancak alanın bataklık olması ve sağlık koşullarına uygun bir yerleşim özelliği göstermemesi nedeniyle kısa sürede terk edilmiş ve daha önce Pazar yeri olarak kullanılan Alanpazarı bölgesine taşınmıştır (Duygulu, 1993). Tarihi net olarak belirtilmemekle birlikte bu yer değişiminin 14.-15. yüzyıllara dayandığı tahmin edilmektedir.

Harita-1: Burdur Kentsel Sit Alanı'nı gösteren bu haritada çayın diğer kesimi korumanın dışında tutulmuştur (Kaynak: S. Şimşek Tolacı, Burdur Tarihi Kent Dokusunun İncelenmesi, S.D.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Isparta, 2009)

Burdur bu dönemle birlikte tıpkı diğer geleneksel Türk şehirlerinde olduğu gibi merkezde ticaret bölgesinin yer aldığı, bunun etrafını konut dokusunun oluşturduğu tipik bir yerleşme özelliği gösterir. Ticaret bölgesinin odağında Hamitoğlu Dünder Bey döneminde (M.S. 1300) inşa edilen (Anonim, 2007) Ulu Camii yer alır. 1887-1892 tarihli Konya Vilayet Salnamesinde belirtildiğine göre bölgede han, hamam, cami, tekke, kilise, yağhane, debbağhane, değirmen ve çeşitli zanaat kollarına ait dükkanlar inşa edilmiştir (Barlık, 2003). Ticari sahanın bitiminden itibaren başlayan Pazar, Hacı Ömer, Üç Dibek ve Çeşme Damı Mahallelerini oluşturan tepenin doğu yamacı boyunca devam eden konut dokusu Burdur Çayına uzanır, buradan da Değirmenler Mahallesinin yer aldığı karşı yamaçlara doğru bir gelişim gösterir (Harita-1). Bildiride ele alınan bölge, Antalya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulun, Ulu Cami ve yakın çevresinin oluşturduğu kentsel ticari sit alanını çevreleyen yaklaşık 21 hektarlık alanı, 1992 yılında “Etkileşim Geçiş Bölgesi” olarak değerlendirmiş ve koruma altına almıştır (Burdur Belediyesi, 2008). Ancak çayın karşı yamacında da geleneksel konut çerçevesinde incelenmesi gereken önemli bir tarihi doku vardır.

GELENEKSEL BURDUR EVLERİNİN EKOLOJİK TASARIM KRİTERLERİ AÇIDINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Arazi Formu (Topoğrafya uyumu):

Genellikle az engebeli bir arazi yapısına sahip olan kentte arazi eğimi güney-kuzey doğrultusundadır. Burdur Çayının karşılıklı iki yamacına kurulan mahalleler geleneksel konut dokusunun yoğun olarak görüldüğü alanlardır. Doku içinde yer alan sokaklar evlerin sokağa sıralı bir şekilde, yan yana dizilmesi ile elde edilmiştir ve süreklilik arz etmektedir.

Burdur geleneksel konut bölgesindeki evler topoğrafyaya uyum açısından doğru bir yerleşim özelliği gösterir. Evler arazi eğimine uygun olarak uygun ısı ve rüzgar alacak şekilde konumlandırılmıştır (Resim-1). Burdur Çayına dik uzanan akslar, istenen rüzgarı rahatlıkla içeriye alabilmektedir. Yapılar 975 metre rakımlı tepeden yamaçlara doğru tatlı bir eğime ayak uydurarak gelişir. Hemen her evin önünde yer alan bahçe, rüzgar doğrultusunda olduğu için bahçeye açılan sofalar yardımıyla istenen rüzgar yapıya dahil edilebilmektedir. Eğimli

arazinin olanaklarından yararlanılarak konumlanan geleneksel konutlar birbirinin güneşini kesmeyen bir yerleşim düzenine sahiptir.

Enerji etkin yaklaşım açısından yaz/kış mevsimleri için güneşten ve rüzgardan korunma/yararlanma noktasında esnek ve uyarlanabilir çözümler getirilmiştir. Yapıların en elverişli yön olan güney ve güneydoğuya cephe verecek şekilde konumlandırıldığı görülür. Enerji tasarrufu açısından evin içine kış güneşinin girebilmesi ve güney yüzeylerin yaz güneşinin çarpma etkisinden korunma sağlayabilmesi için en uygun yönlenme de güneye doğru olmalıdır (Seçkin, 2007). Güneş ışınlarının en dar açıyla yapıya ulaştığı kış döneminde faydalı ışık içeri alınırken, en dik olduğu yaz aylarında geniş saçaklarında yardımıyla fazla ısı içeri girememektedir.

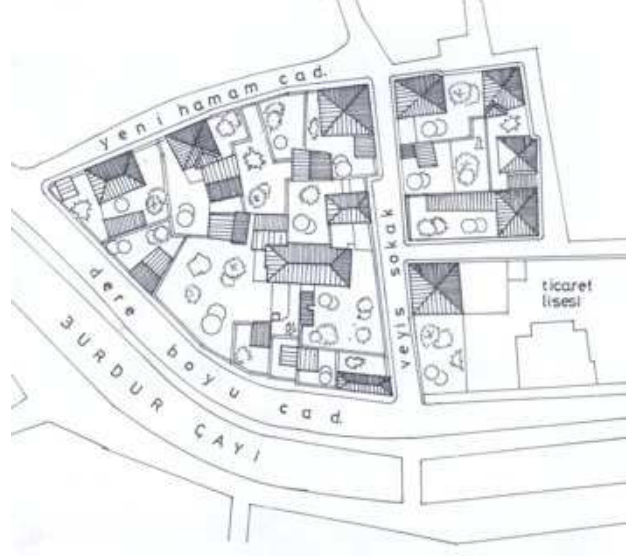

Resim-1:Geleneksel Burdur Konutlarının topoğrafik yerleşimi (Sıdıka Çetin arşivi)

Yeşil Dokunun Korunması:

Geleneksel konut bölgesinde yerleşimi ekolojik değerlere uygun kılan en önemli özellik Burdur Çayı'dır. Çay boyunca sıralanmış evlerin bahçelerinde yörenin iklim koşullarına uygun ağaçlar görülmektedir. Enerji verimliliği ve konfor açısından bitki örtüsü geleneksel konut bölgesinde ekolojik bir değer olarak yerinde kullanılmıştır. Örneğin adını bahçesinde yer alan "hinnap" ağacından alan Mısırlılar Evinin (Hinnaplı Ev) batı cephesine bakan köşk bölümünü mükemmel bir peyzajla kapatan yeşil doku bir yandan yaz güneşinin bloke edilmesi sağlarken diğer taraftan da yapının karakteristiğini oluşturmaktadır (Resim-2). Çayın karşılıklı iki yamacında yer alan Taşoda ve Kocaoda gibi konak tipi büyük evlerin çevreye hakim, içinde asırlık ağaçlar ve kuyu bulunan büyük bir bahçe içinde yer aldığı görülür

(Çetin, 2000). Daha küçük nitelikteki diğer konutların da sofa veya köşkle bütünleşen bir bahçesi mutlaka vardır (Plan-1). Bahçede fazla su gerektirmeyen, iklim şartlarıyla uyumlu bitkiler, özellikle de meyve ağaçları tercih edilmiştir. Açık sofa ile bütünleşen bahçe, bir bakıma evin kullanıcıları için de bir sosyalleşme aracıdır.

Resim-2: Mısırlılar Evi köşk-bahçe ilişkisi (Sıdıka Çetin arşivi) **Plan:1:** Kocaoda ve yakın çevresi konut-bahçe ilişkisi

Bina Formu:

Çayın doğu ve batı yakası boyunca konumlanan geleneksel Burdur evlerinin planlanmasında rüzgar ve manzaradan yararlanma, güneş ışığı ve yağıştan korunma ilkelerine bağlı kalınmıştır. Form açısından yapılar değerlendirildiğinde konutların kare ve dikdörtgen planlı bir düzenlemeye sahip olmaları görülür. 17.ve 18. yüzyıllarda yapılmış örnekler genellikle iki katlı, dış sofalı ve dikdörtgen planlıdır. Büyük bir bahçe içinde yer alır, yapıya hem bahçeden hem de alt sofadan girilir. Yönlenmedeki asıl belirleyici unsur bahçenin de baktığı güney güneydoğu doğrultusudur. 19 yüzyıla ait örnekler ise 2-2.5 katlıdır. İç sofalı plan tipindeki bu evler genellikle kare planlıdır. Bu tip evlerde sokağa doğru çıkma yapma alışkanlığı yaygındır. Geleneksel Burdur evleri bina formu, plan uzunluk/genişlik oranı, bina yüksekliği, çatı türü ve eğimi gibi değişkenler açısından ekolojik uygunluk gösterir.

Mekan Organizasyonu:

Akdeniz iklimi ile Orta Anadolu iklimi arasındaki geçiş noktasında yer alan kent, özellikle kışın kıyı şeridi ile iklim açısından büyük farklılıklar arz eder. Bu özellik, tasarımı etkileyen önemli bir unsurdur. Yapılarda ısı gereksiniminin azaltılmasında yönlendirme ve yüzey/hacim ilişkisi önemlidir (Şimşek, 2007). Burdur evlerinin bina formlarının oluşumunda hakim rüzgara dar cephe verecek şekilde bir planlamanın tercih edildiği görülmektedir.

Erken dönem konutlar dış sofalı plan tipindedir ve mekan organizasyonunu sağlayan asıl öge sofadır. Konutların kışın olumsuz etkilerinden korunması amacıyla farklı çözümler

getirilmiştir. Bunlardan en dikkat çeken özellik odaların yazlık ve kışlık olmak üzere iki farklı tipte tasarlanmasıdır. Yazlık odalar sokağa, dış çevreye açık, geniş ve pencere sayısı fazla, duvarları daha hafif ve yüksek tavanlıdır. Yazlık mekânın köşkle birlikte en üst katta tasarlandığı örnekler de rastlanır. Kışlık odalar ise iyi korunmuş ara odalar şeklinde tasarlanmıştır ve mekânsal olarak daha küçüktür. Isı kaybını önlemek amacıyla, odalardan birbirine geçiş sağlanmış, kapı boyutları daha dar tutulmuştur. Ara kat çözümleriyle kış odalarının daha iyi yalıtılmış olduğu Mısırlılar Evi, Taşoda gibi örnekler rastlanır. Kış odalarının mekân çözümlerinde iç-dış bağlantılar en aza indirgenmiştir. Bir yandan pencere boyutları küçültülmüş, dış kapaklarla korunmuş, diğer yandan da uygun yönlendirme sağlanmıştır (Çetin, 2000). Bu anlamda geleneksel Burdur konutlarının yaşama mekânlarının güney ve batı yönelimli olduğu saptanmıştır.

Orta sofalı evlerde de sofa mekânsal organizasyonda belirleyici unsurdur. Köşk, mabeyin yada çardak adıyla anılan yazlık bölüm genellikle sofanın kuzey-güney doğrultusunda yer alır. Odaların yaz ve kış için yönlendirme ilkeleri yine açık sofalı evlerdeki gibidir. Tüm konutlarda genellikle kiler, depo ve ahırın yer aldığı zemin katın gündelik yaşamın geçtiği birinci kata göre hava sirkülasyonu açısından daha yüksek yapıldığı görülür.

Bina Kabuğu ve Yalıtımı:

Bina kabuğu iç ortam ile dış çevreyi birbirinden ayıran, fiziksel çevre etmenlerine bağlı olarak biçimlenen, enerji korunumu ve iklimsel konforun sağlanmasında tasarımcının denetleyebildiği en önemli değişkendir. Mekânın güneş ışınımından elde ettiği kazanç duvarın baktığı yön ile doğrudan bağlantılı olması nedeniyle, iç mekandaki uygun ısısal konforun sağlanmasında en önemli fiziksel veriyi oluşturmaktadır. Dolayısıyla dış ortama açılan duvarlar ısı kaybı ve kazancı noktasında belirleyici olmaktadır (Özek&Ovalı, 2007). Burdur geleneksel konutlarında bina kabuğu, yalıtım ve enerji tasarrufu sağlayan önemli bir parametre olarak değerlendirilmiştir. Zemin katlar ortalama 50 cm kalınlığında taş duvar, birinci katlar ise bağdadi yapı tekniğine uygun ahşap karkastan yapılmıştır. Taş ısı geçirgenlik katsayısı düşük bir malzeme olduğu için uygun konfor şartları sağlamada etkindir. Yörede kolayca temin edilen köfeki (köfke) taşı ise, yalıtım düzeyi yüksek, işçiliği kolay ve maliyeti düşük bir malzeme olması nedeniyle tercih edilmiştir. Köfeki taşı sadece su basman seviyesine kadar kullanılabildiği gibi birinci kat seviyesine kadar uygulanan örnekleri de bulunmaktadır (Resim-3). Konutlarda yüksek ısı tutabilen malzeme kullanımı, kışın ılık yazın serin mekânlar yaratılmasını sağlamıştır. Pencere özellikleri özellikle kuzey cephelerde sayı ve büyüklük açısından sınırlı tutulmuştur. Pencere doğal aydınlatmayı sağlayacak ve fazla ısı kaybını önleyecek boyutlardadır. 18. yüzyıl evlerinde ısı kaybını önlemek için kepenkler yaygın olarak kullanılmıştır. Bu tip evlerde genellikle iki katlı pencere sistemi getirilmiş, kapaklı olan alt pencereler soğuk zamanlarda kapalı tutulmuş, aydınlatma üst camdan sağlanmıştır (Resim-4). Yapı saçağı ile gölgelenen üst camlar aşırı ısınmaya karşı da önlem oluşturmuştur. Ayrıca açık sofalı evlerde güneş ışığının kontrollü olarak mekâna dönmesi için “kafes” veya “çardak” uygulamasının yoğun olarak kullanıldığı görülür.

Resim-3: Zemin katı taş duvar, birinci katı karkas arası tuğla ve kerpiç dolgu olan yapı örnekleri (Sıdıka Çetin arşivi)

Resim-4 Taşoda örneğinde pencere düzeni ve kafes uygulaması (Sıdıka Çetin arşivi)

Malzeme Seçimi ve Yapım Tekniği

Burdur'daki geleneksel konutlarda en çok ahşap, kerpiç ve taş malzemenin kullanıldığını görmekteyiz. Sıcağa ve soğuğa karşı çok iyi bir yalıtkan olan kerpiç işçiliği ve üretimi en ucuz malzeme olması nedeniyle yörede sıkça kullanılır. Yapımında az enerji tüketilir ve çevreyi kirletmez. Geri dönüşümü en kolay malzemedir. Burdur yöresinde bol miktarda bulunan ak topraktan üretilmiştir. Burdur'da kerpiç-tuğla dolgulu ahşap karkas yapım tekniği en fazla rastlanan tiptir.

Taş, hemen yakından temini mümkün olduğu için evin ana duvarları ahşap hatıllı taştan yapılmıştır. Burdur'da taş işçiliği ustalıkla gerçekleştirilir. Ayrıca yakında temini mümkün olan köfeki taşı da sıklıkla kullanılmıştır. Duvarların dışları sıvanmaz (Resim-4). Genellikle iki katlı olan evlerin zemin katı 1. kat hizasına kadar moloz taştan yığma tekniğinde, birinci katları ise ahşap karkas tekniğine uygun olarak yarım dolgu duvar şeklinde yapıldığı görülür.

Ahşap iskelet yapım sistemi hafif, az gereç kullanımı ve ince duvarlardan dolayı yer kazancı sağlaması, yapım süresinin kısalığı ve işçilikten tasarruf gibi nedenlerle tercih edilmiştir. Zemin kattaki kalın beden duvarları ahşap hatıllı taş duvar veya kesme taş duvar iken üst katlarda ahşap iskeletler uygulanmış, iskelet araları kerpiçle doldurulmuştur (Resim-5). Bunun yanı sıra döşeme ve tavan kirişleri ile iç mekândaki dolap ve yüklükler ve tavan da ahşap malzemenin yapılmıştır (Çetin, 2000).

Resim-5: Taş ve kagir yapı malzemesinin kullanımı (Sıdıka Çetin arşivi)

SONUÇ

Ekolojik anlayışı; var olan ve kullanılmaya devam eden mimarlık disiplinlerinden, yapım ve uygulama tekniklerinden farklı bir anlayışmış gibi değerlendirmek hatalı bir yaklaşım olacaktır. Ekolojik mimariyi bu anlamda bir ideal olarak değil, bütün bu sistemleri içinde doğal olarak bulundurması gereken değerler bütünü olarak görmek gerekir. Çünkü ekolojik mimarlık somut ve bilimsel bir gerçektir. Nitelik ve nicelikleri ölçülebilir olduğu için bilimsel anlayışla kolayca ilişkilendirilebilir. Bu bağ kurulurken bina formu/kabuğu, yapı fiziği elemanları ve yapım sistemleriyle ilişkilerin de birbirinden bağımsız görülmemesi gerekir.

Geleneksel mimari bilimselliği kanıtlanmış bu süreçler dizgisini, geçmişten beri taşıdığı çevreye duyarlı, az enerji tüketen, pratik çözümleri sayesinde ekolojik bir duyarlılıkla başarabilmiştir. Bu anlamda geleneksel Burdur evleri de çevresel kaynakları koruma noktasında sorumluluk taşıyan, arazi ile uyumlu çözümler öneren, çatı ve cephe sistemlerinde mevcut olan ekolojik duyarlılık sayesinde konforlu içi hacimler oluşturabilen bir anlayışla tasarlanmışlardır. Çevreye ve doğal kaynaklara duyarlı, konfor şartlarını en iyi biçimde sağlayan, modern teknolojilerin kullanıldığı günümüz yapım süreçlerinde de;

- Geleneksel konutta var olan doluluk/boşluk oranları ve bunların iç mekândaki doğal aydınlatma ve havalandırmaya sağladıkları olumlu katkı,
- Malzeme kullanımında çevresel etmenleri göz önünde bulunduracak ve geri dönüşümü mümkün olacak şekilde tercihlerin yapılması,
- Güneş enerjisinden maksimum yarar sağlanmasını mümkün kılan bir yönlendirme anlayışının benimsenmesi ve
- Mevcut topoğrafya ile uyumlu bir tasarım anlayışının tercih edilmesi gibi noktalarda geleneksel yapım ve tasarım yöntemlerinden yararlanılması kaçınılmaz bir zorunluluk haline gelmiştir.

Ekolojik Değerlendirme Kriteri	Burdur Geleneksel Konutları
Topografyaya İlişkin Ölçütler	Burdur geleneksel konut dokusu çayın oluşturduğu kıvrıma paralel bir gelişim gösterir. Ulucami ve Saat Kulesi'nin yer aldığı tepeden çaya dik uzanan yollar organik bir düzene sahiptir. Arazinin formu, yönlendirme ve manzara açısından ekolojik yerleşime uygun

	özelliktir.
Plan Tipolojisine İlişkin Ölçütler	Yapıların zemin katları servis ve depolama amaçlı kullanılır. İstisna olarak Bey Evleri olarak tanımlanan yapılarda hizmetkârların yaşadığı mekânlar ve mutfak yer alır. Diğer birçok evde ise yöreye özgü dokumaların işlendiği mekânlar ve “fit” adı verilen üzüm işleme bölümleri bulunur. 1. katlar ise yaşama mekânları olarak düşünülmüştür. Bu kattaki odalar ile avlu/bahçe ilişkisi her evde mutlaka var olan yarı açık mekânlar aracılığı ile gerçekleştirilir.
Enerji Kazanımına İlişkin Ölçütler	Yapılaşmış alanda konutlar birbirinin güneşini kesmeyecek şekilde konumlanır. Duvar kalınlıklarının fazla tutulması ısı konforu ve enerji kazanımı açısından önemlidir. Ayrıca odalar arasında birbirine geçiş olanağının sağlanması veya çift kapı kullanımı da enerji kazanımına yönelik bir tedbirdir.
İklimsel Veriler	Kent İç Batı Anadolu ve Akdeniz iklimi arasında geçiş özelliğine sahip, nispeten karasal iklim özellikleri göstermektedir. Hakim rüzgar yönü kuzey ve kuzey batıdır. Yapılar hakim rüzgara dar cephe verecek şekilde tasarlanmıştır. Yazlık odalar ve yarı açık mekânlar ise istenen rüzgara açıktır.

Tablo-1: Burdur Geleneksel Konutlarının Ekolojik Değerlendirme Kriterleri

KAYNAKLAR

- Anonim, 2007. Burdur'da Yaşam, Printing, Isparta.
- Barlık, T., 2003. Burdur Araştırmaları, N.4-2, s. 45-55.
- Burdur Belediyesi 2008. Ulu Camii Civarı Kentsel ve Ticari Sit Alanı Koruma Amaçlı İmar Planı Araştırması.
- Çetin, S. 2000, 17.-19.Yüzyıl Burdur Evlerinde Açık ve Yarı Açık Mekanların Zaman İçindeki Gelişiminin Araştırılması, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık ABD, Yüksek Lisans Tezi.
- Duygulu H., 1993. Burdur Ulu Camii ve Saat Kulesi Civarı Kentsel Ticari Sit Alan Çevresi Etkileşim Geçiş Alanı Koruma ve Geliştirme Planı, Araştırma Ve Değerlendirme Raporu.
- İncedayı, D., 2004. Çevresel Duyarlılık Bağlamında Davranış Biçimi Olarak Sürdürülebilirlik, Mimarlık, 318 (1), s.32-34.
- Kısaovalı, P., 2007, “Geçmişin Ekolojik Yapı ve Yaşamı+Geleceğin 3E Sorunu”, 19. Yapı ve Yaşam Kongresi, Bursa
- Özek V., Kısaovalı, P., 2007. Ekolojik Mimarlıkta Binaların Enerji Gereksinimini Azaltmaya Yönelik Ölçütler ve Ülkemiz İçin Önemi, Ekolojik Mimarlık ve Planlama Sempozyumu, 27-28 Nisan 2007, Antalya
- Seçkin, N.P., Ekolojik Tasarımda Güneş ve Rüzgar Kontrolü, Ekolojik Mimarlık ve Planlama Sempozyumu, 27-28 Nisan 2007, Antalya
- Strongman, C., 2007. The Sustainable Home, The Essential Guide to Eco-Building, Renovation and Decoration, Merrell Publishers, London-New York.
- Şimşek, S., Geleneksel Mimaride Ekolojik Yaklaşımlar; Kayseri Örneği, Ekolojik Mimarlık ve Planlama Sempozyumu, 27-28 Nisan 2007, Antalya
- Tönük, S.,2001. Bina Tasarımında Ekoloji, Yıldız Teknik Üniversitesi Basım-Yayın Merkezi Matbaası, İstanbul.